

บันทึก

เรื่อง การขอปัญหาการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป่าไม้
(ขอยกเว้นประทับตราอนุญาตชักลากไม้)

หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ สร.๐๔๐๓/๘๐๗๓ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๑๐ ความว่า กรมป่าไม้ได้ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป่าไม้ ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือกรมป่าไม้ และเอกสารประกอบ ซึ่งในเรื่องนี้มีข้อเท็จจริงอยู่ว่า กรมป่าไม้ได้รับหนังสือจังหวัดหนองคายแจ้งว่า นายน้อม แก้วกิริยา ผู้แทนของผู้รับอนุญาตทำไม้ได้ยื่นคำร้องขอผ่อนผันไม่ต้องตรวจวัดประทับตราอนุญาตชักลากไม้ซึ่งตัดฟันลงตามใบอนุญาตทำไม้ รวม ๑๓ ฉบับ จำนวนไม้ที่อนุญาต ๘๕๐ ต้น ทั้งนี้ เพราะจังหวัดได้มีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ออกไปดำเนินการตรวจวัดประทับตราอนุญาตชักลากไม้ให้แก่ผู้รับอนุญาตแล้ว แต่เจ้าหน้าที่ไม่อาจดำเนินการได้ เนื่องจากบริเวณป่าที่ทำไม้ตั้งอยู่ในเขตที่ทางราชการกำลังทำการกวาดล้างผู้ก่อการร้าย ถ้าเจ้าหน้าที่เข้าไปปฏิบัติงานก็จะเป็นการเสี่ยงภัย อาจได้รับอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ ผู้ร้องจึงขอผ่อนผันโดยจะขอชักลากไม้เหล่านั้นออกมารวมกองโดยไม่ต้องประทับตราอนุญาตชักลากก่อน เมื่อชักลากไม้มารวมหมอนแล้วจึงให้เจ้าหน้าที่ไปตรวจวัดประทับตราที่หมอน จังหวัดหนองคายเห็นว่า สถานการณ์บ้านเมืองในปัจจุบันไม่เป็นที่ปลอดภัยแก่เจ้าหน้าที่ป่าไม้ที่จะออกไปปฏิบัติงาน ถ้าจะปล่อยไม้เหล่านั้นไว้ในป่าก็จะเสื่อมคุณภาพไร้ประโยชน์ จึงควรผ่อนผันให้ผู้รับอนุญาตชักลากไม้เหล่านั้นออกมารวมหมอนในที่ปลอดภัยก่อน แล้วจึงให้เจ้าหน้าที่ประทับตราภายหลัง

กรมป่าไม้เห็นว่า ตามเหตุผลความจำเป็นที่จังหวัดแจ้งมานั้น เป็นเรื่องสมควรได้รับการผ่อนผัน เพราะมีความจำเป็นจริงเกี่ยวกับชีวิตของพนักงานเจ้าหน้าที่ และเพื่อมิให้เกิดความเดือดร้อนแก่ราษฎรผู้รับอนุญาตทำไม้ จึงควรยกเว้นไม่ต้องประทับตราชักลากเป็นกรณีพิเศษ โดยให้ผู้รับอนุญาตชักลากไม้จากตอออกมารวมหมอนในที่ปลอดภัยภายในเงื่อนไขที่กำหนดเพื่อป้องกันความเสียหาย แล้วจึงตรวจวัดดีตราค่าภาคหลวงตามระเบียบต่อไป กรมป่าไม้เห็นว่าเมื่อมีกรณีพิเศษเกิดขึ้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แตกต่างจากข้อกำหนดเป็นการชั่วคราวได้ ตามนัยมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ซึ่งบัญญัติว่า “การทำไม้หวงห้ามก็ดี ขนาดจำกัดก็ดี อัตราค่าภาคหลวงก็ดี ซึ่งได้กำหนดขึ้นไว้แล้วนั้น ถ้ารัฐมนตรีเห็นว่ามีกรณีพิเศษเกิดขึ้นก็ให้อำนาจอนุญาตแตกต่างจากข้อกำหนดเป็นการชั่วคราวได้” จึงได้เสนอเรื่องนี้ต่อกระทรวงเกษตร เพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรอนุมัติตามนัยมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ กระทรวงเกษตรเห็นว่า กรณีเรื่องนี้ยังมีปัญหาในข้อกฎหมาย คือ การยกเว้นการดีตราชักลาก จะเป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงเกษตรหรือไม่ เพราะการตีตราชักลากไม้ได้กำหนดเป็นเงื่อนไขไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๔๙๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ว่าด้วยการทำไม้ หวงห้าม ข้อ ๙ ซึ่งระบุไว้ว่า “การทำไม้ตามใบอนุญาต ซึ่งกำหนดให้ทำเฉพาะต้นหรือท่อนที่มีรอย ตราอนุญาตของพนักงานเจ้าหน้าที่ประทับไว้ ผู้รับอนุญาตจะชักลากไม้ไม่ได้ จนกว่าพนักงาน เจ้าหน้าที่ได้ประทับตราอนุญาตชักลาก” จึงขอหารือคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อถือเป็นทาง ปฏิบัติต่อไป นั้น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๗) ได้ฟังคำชี้แจงของ ผู้แทนกระทรวงเกษตร และได้พิจารณาบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตลอดแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๔ (๕) ให้ความหมายของคำว่า ทำไม้ ไว้ว่า ห้ามมิให้ ตัด ฟัน กาน โคน ลิด เลื่อย ผ่า ถาก ทอน ขุด ชักลากไม้ในป่าหรือนำไม้ออกจากป่าด้วย ประการใดๆ ฉะนั้น การชักลากไม้จึงเป็นการทำไม้ตามพระราชบัญญัตินี้ และเมื่อความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันนี้บัญญัติว่าการทำไม้หวงห้ามก็ดี ขนาดจำกัดก็ดี อัตรา ค่าภาคหลวงก็ดี ซึ่งได้กำหนดขึ้นไว้แล้วนั้น ถ้ารัฐมนตรีเห็นว่ามีความพิเศษเกิดขึ้น ก็ให้มีอำนาจ อนุญาตแตกต่างจากข้อกำหนดเป็นการชั่วคราวได้ ฉะนั้น รัฐมนตรีจึงมีอำนาจอนุญาตเป็นพิเศษ เป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๑๘ นี้ได้ส่วนข้อโต้แย้งที่ว่าตามปัญหาที่พิจารณานี้ต้องเป็นข้อกำหนด ของรัฐมนตรีเองที่ได้กำหนดขึ้นโดยอาศัยพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ จึงจะอนุญาต เป็นพิเศษตามมาตรา ๑๘ นี้ได้ ซึ่งไม่รวมถึงข้อกำหนดในกฎกระทรวงนั้น ความในมาตรา ๑๘ ก็ หาได้จำกัดไว้เช่นนั้นไม่ เพราะหากจะแปลความโดยจำกัดเช่นว่าแล้ว มาตรา ๑๘ นี้ก็ไม่ จำเป็นต้องบัญญัติไว้ เพราะเมื่อรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดก็ย่อมมีอำนาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้อยู่ ในตัว อนึ่ง มาตรา ๑๘ นี้กระบู่ถึงการทำไม้ ซึ่งในการทำไม้นี้พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ไม่ได้ให้รัฐมนตรีออกข้อกำหนดได้เองโดยลำพัง หากแต่ต้องออกเป็นกฎกระทรวงทั้งสิ้น ถ้าแปลดังที่ได้โต้แย้ง มาตรา ๑๘ นี้ก็ไม่ควรที่จะระบุถึงเรื่องการทำไม้ไว้

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย

(นายหยุต แสงอุทัย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๑๐